

R.K. BASISCHOOL

Oosterwijklaan 16
5171 HD KAATSHEUVEL
Telefoon 0416 - 27 39 97

2010 - 2011

Jaarprogramma Groep 4

Technisch lezen: methode “Estafette”

De leesmethode “Estafette” is zeer geschikt als vervolg op het aanvankelijk leesonderwijs “Veilig leren lezen” van groep 3.

De leerlingen kunnen met “Estafette” beginnen als ze minimaal op AVI-niveau M3 lezen. De leerlingen starten met het pakket dat aansluit bij het technisch leesniveau dat ze op dat moment hebben bereikt.

De leerstof bestaat uit acht leerstofpakketten geordend van AVI-niveau M3 t/m AVI-E6.

Om te bepalen welk leerstofpakket moet worden uitgevoerd (het niveau) op welke wijze de leerling daarmee kan werken (de aanpak) wordt gebruik gemaakt van CITO technisch leestoets.

Binnen de aanpak 1 en 2 krijgen de leerlingen veel instructie. De aanpakken 3 en 4 zijn vooral gericht op zelfstandig werken.

De methode “Estafette” bestaat uit de volgende materialen:

- ❖ **13 leesboeken:** Eén boek bij AVI-niveaus M3, M6, en E6; twee boeken bij AVI-niveaus E3 t/m E5.
- ❖ **13 werkboeken:** Deze werkboeken sluiten aan bij de leesboeken.
- ❖ **map met kopieerbladen:** Extra oefenstof.
- ❖ **leeskaarten:** Extra oefenstof.
- ❖ **leeslogboek:** Met behulp hiervan kunnen de kinderen hun leeservaringen vastleggen.

Begrijpend lezen: methode “Goed gelezen”

Iedere week zal tweemaal aandacht besteed worden aan deze methode.

In de eerste les werken we met het lesboek. In deze “boekles” krijgen de leerlingen instructie van de leerkracht of van elkaar d.m.v. samenwerkend leren.

In de tweede les staat de bak met leeskaarten centraal. In deze “bakles” werken de kinderen zelfstandig aan een leeskaart op hun eigen niveau (hoog, midden of laag) De leerkracht begeleidt kinderen die extra hulp nodig hebben.

Na elk blok van 5 weken wordt een toets afgenomen, die bestaat uit meerdere leesteksten gevolgd door 15 meerkeuzevragen. De manier van vragen stellen sluit nauw aan bij de manier waarop CITO – toetsen zijn samengesteld.

In dit leerjaar staan de volgende leesstrategieën centraal:

- uitbreiding van de woordenschat
- weetjes zoeken d.m.v. wie, wat, waar en wanneer vragen te stellen
- lijstjes maken om een vaste volgorde te ontdekken
- de hoofdgedachte vinden in de tekst

Maatjes lezen: Iedere dinsdag- en donderdagmiddag wordt er met een maatje uit een andere of dezelfde groep een kwartier intensief gelezen dit om het leesproces te bevorderen.

Schrijven: methode “Aan Elkaar”

Een moderne methode die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

Er horen bij deze methode twee schrijfschriften die op een kleurrijke manier zijn vormgegeven.

De eerste twee weken krijgen de kinderen herhalingslessen. Daarna leren ze de hoofdletters, terwijl lettergrootte en liniatuur worden verkleind. Het kind leert in één les een nieuwe hoofdletter aan en leert die tevens op verschillende manieren te verbinden. In een volgende les worden de aangeleerde hoofdletters herhaald. Als alle hoofdletters zijn geleerd, volgt er een programma van herhaling en toepassing. In de tweede helft van groep 4 verschuift de aandacht van automatisering van de schrijfbeweging naar tempo en vormgeving (vorm, grootte, verhoudingen, verbindingen, spatiëring).

Met behulp van pictogrammen worden de kinderen er elke les op gewezen waar ze op moeten letten.

Belangrijke voorwaarden voor het technisch goed leren schrijven zijn o.a.:

- ∨ goede zit-schrijf/houding
- ∨ goede pendruk
- ∨ juiste potlood- of pengreep
- ∨ goede ligging van het schrift
- ∨ Soepele schrijfbeweging

Het gehele jaar wordt met potlood geschreven. In groep 5 gaan de kinderen met pen schrijven.

Taal: methode “Taal actief”

De methode heeft een werkboek voor spelling “Woordspel” en een leerlingenboek “Taalspel” voor de andere taalaspecten. Ook zijn er kopieerbladen en een geluidscassette.

Zowel “Woordspel” als “Taalspel” zijn verdeeld in 16 leseenheden van twee weken. Elke leseenheid wordt afgesloten met een toets voor spelling en een toets voor de andere leerstof.

Woordspel: Het accent ligt in groep 4 op de spelling van de onveranderlijke woorden verdeeld over een groot aantal spellingcategorieën. In groep 4 komen 40 spellingcategorieën aan bod. Kinderen die bij de toets uitvallen in een categorie krijgen extra hulp met de oefenkaarten van “Woordspel” of op de computer.

Taalspel: Dit programma bestaat uit de volgende taalaspecten:

- ❖ luisteren, spreken, gesprek
- ❖ stellen en alfabet en woordenboek
- ❖ taalbeschouwing

Kinderen die bij de toets uitvallen op een aspect krijgen extra hulp met kopieerbladen van “Taalspel”.

“Taalspel” en “Woordspel” staan niet los van elkaar maar ondersteunen elkaar. Woorden aangeboden in “Woordspel” komen ook voor in de lessen van “Taalspel”.

N.B. Twee keer per jaar worden niet-methodegebonden toetsen van CITO voor spelling afgenomen. Deze toetsen zijn landelijk genormeerd.

Rekenen: methode “Pluspunt”

De methode bestaat uit:

- ❖ lesboek
- ❖ opdrachtenboek
- ❖ plusboek
- ❖ twee werkboeken
- ❖ toetswerkboek
- ❖ kopieerbladen

Er zijn per leerjaar 12 leerstofblokken die ieder bestaan uit 15 lessen rondom een bepaald thema. Een leerstofblok duurt drie weken.

In elk blok komen zes leerkrachtgebonden lessen voor (lesboek). Kenmerkend voor deze lessen is de instructie en interactie.

In elk blok komen negen lessen zelfstandig werken voor (opdrachtenboek) Kenmerkend voor deze lessen is dat kinderen zonder voortdurende aandacht van de leerkracht aan het werk zijn.

Elk leerstofblok wordt afgesloten met een toets. Na elke toets volgen drie lessen waarbij uit het plusboek wordt gewerkt (verrijking). De kinderen die uitvallen, krijgen extra hulp m.b.v. kopieerbladen die bij de methode horen en die op hun probleem zijn toegesneden.

Leerstofoverzicht (leerstofblok 1 t/m 6) in grote lijnen

1. getalbegrip:

- ❖ telrij opzeggen tot en met 50,
- ❖ ongestructureerde hoeveelheden tellen tot en met 50,
- ❖ hoeveelheden op de getallenlijn plaatsen,
- ❖ hoeveelheden schatten op een getallenlijn,
- ❖ door- en teruggtellen met sprongen van 2, 5, 10 en 20 vanaf een willekeurig punt op de getallenlijn,
- ❖ hoeveelheden tot en met 100 vergelijken (van klein naar groot).

De getallenlijn tot 100 is erg belangrijk in groep 4.

2. basisvaardigheden:

- ❖ optellen en aftrekken met hele tientallen,
- ❖ rekenzin bepalen bij een plaatje,
- ❖ omgaan met het begrip vermenigvuldigen,
- ❖ omgaan met het begrip vermenigvuldigen en het begrip verwisselingschap bij vermenigvuldigen,
- ❖ vanuit een willekeurig getal tientallen optellen en aftrekken.

3. meten:

tijd:

- ❖ dagen op kalender aflezen,
- ❖ hele en halve uren aflezen op een analoge klok,
- ❖ tijdsduur bepalen aan de hand van begin- en eindtijd.

geld:

- ❖ onder de 50 euro een bedrag samenstellen met euromunten en –biljetten

lengte:

- ❖ rechte en gebroken lijnstukken meten in centimeters

grafieken:

- ❖ grafieken aflezen van een staafdiagram

Leerstofoverzicht (leerstofblok 7 t/m 12) in grote lijnen

1. getalbegrip:

- ✧ hoeveelheden tot en met 100 precies plaatsen om de getallenlijn,
- ✧ tellen met sprongen van 2, 10 en 20 (heen en terug) op de getallenlijn,
- ✧ met begrip tientallen en eenheden op de getallenlijn plaatsen.

2. basisvaardigheden:

- ✧ verwoorden wat de bedoeling is bij contextsommen
- ✧ optellen en aftrekken met eenheden met tientalpassering,
- ✧ tafels van 2, 5 en 10 maken,
- ✧ handelingen verwoorden die nodig zijn om de verhoudingstabel in te vullen,
- ✧ vermenigvuldigingen in een context,
- ✧ optellen en aftrekken met een getallenlijn,
- ✧ de tafels van 1, 2, 3, 4, 5 en 10 opzeggen op rij.

3. meten:

tijd:

- ✧ hele en halve uren en kwartieren bepalen op een analoge klok,

geld:

- ✧ geldbedragen samenstellen met euromunten en –biljetten en deze aanvullen tot de benodigde hoeveelheid

lengte:

- ✧ rechte lijnstukken meten

meetkunde / ruimtelijke oriëntatie:

- ✧ termen gebruiken als links, rechts, dichtbij en veraf
- ✧ zich ruimtelijk oriënteren
- ✧ een plattegrond / bouwtekening maken van blokkenbouwsels met blokjes

Gebruikte hulpmiddelen:

- ✧ blokjes en staafjes,
- ✧ kralenketting
- ✧ papieren getallenlijn
- ✧ munten en biljetten
- ✧ klokjes

N.B. Twee keer per jaar worden niet-methodegebonden toetsen van CITO voor rekenen en wiskunde afgenomen. Deze toetsen zijn landelijk genormeerd.

Catechese

We gebruiken hiervoor geen speciale methode, maar werken aan de hand van projecten.

Aan het begin van een nieuw project krijgt u een ouderbrief mee naar huis over de inhoud van het project.

Eerste H. Communie

In groep 4 bestaat de mogelijkheid om kinderen hun Eerste Heilige Communie te laten doen.

De communiewerkgroep van de parochie Kaatsheuvel nodigt u omstreeks november uit voor een ouderavond. De uitnodigingen worden via de school verspreid.

Bij het uitvoeren van het communieproject is de hulp van de ouders zeer gewenst.

De ouders worden nauw betrokken bij:

- het begeleiden van de kinderen,
- het versieren van de kerk,
- maken van het misboekje en
- het oefenen in de kerk.

Verkeer: methode “Wijzer door het verkeer”

De methode bestaat uit een leerlingenboek en een werkboek. Na groep 2 wordt het verkeersonderwijs systematisch aangeboden.

De theorie wordt behandeld in negen thema's:

- oversteken	- gehandicapt in het verkeer
- veilig fietsen	- tekens
- weer en verkeer	- nog meer tekens
- borden	- meerijden met fiets, auto
- zien en gezien worden	en O.V.

Bij zes van de negen thema's, die per jaar aanbod komen, spelen vaardigheden een rol.

Wereldverkenning: methode “Natuniek”

Natuniek is een methode voor natuur en techniek voor de groepen 3 t/m 8.

Natuur en techniek zijn overal om ons heen en dat laat de methode de leerlingen zien en ervaren d.m.v. thema's en projecten.

In de thema's krijgen de leerlingen in vier lessen de theorie aangeboden, maar deze wordt gekoppeld aan het zelf opdoen van ervaringen. De vijfde les is een toetsles.

Bij de projecten gaan de leerlingen echt “doen”; ze gaan onderzoeken, ontwerpen, maken en presenteren en ontwikkelen daarmee allerlei vaardigheden.

Per leerjaar worden twee natuurthema's en twee techniekthema's aangeboden. Na twee leerjaren worden de thema's herhaald en uitgebreid.

De thema's die dit schooljaar aan bod komen zijn:

1. Gezondheid
2. Beweging
3. Planten en dieren
4. Techniek helpt jou

Muziek: methode “Moet je doen muziek”

De methode bestaat uit een handleiding, bijbehorende kopieerbladen en cd's.

De vakleerkracht muziek verzorgt één van de muzieklessen op een vast tijdstip.

De aangeleerde liedjes worden in een map bewaard die aan het einde van het schooljaar naar de volgende groep meegaat.

Tekenen: methode “Moet je doen tekenen”

De methode bestaat uit een handleiding met bijbehorende platen.

Bij tekenen gaat het alleen om beelden in twee dimensies: het platte vlak. De kinderen leren zelf tweedimensionale beelden te maken naar aanleiding van waarnemingen, gevoelens, ervaringen.

Handvaardigheid: methode “Moet je doen handvaardigheid”

De methode bestaat uit een handleiding en bijbehorende illustraties.

Bij handvaardigheid worden werkstukken in drie en soms in twee dimensies gemaakt.

Drama: methode “Moet je doen drama”

Bij drama gaat het erom dat kinderen expressieve mogelijkheden van stem, taal, houding, beweging en mimiek leren kennen en toepassen.

Via dramatisch spel leren kinderen bewuster omgaan met hun eigen gedrag en dat van anderen. Ook bij taal en lezen komen sommige aspecten van drama aan bod.

Gymnastiek: methode voor lichamelijke oefening

Op vrijdagochtend hebben we gymnastiekles in De Werft. We gaan hier te voet naar toe. De kinderen nemen gymschoenen en gymkleding mee. Om hygiënische redenen wordt er niet op blote voeten gegymd. Gymschoenen waarmee men op straat heeft gelopen mogen niet in de zalen van De Werft worden gebruikt.

In de gymlessen komen o.a. de volgende onderdelen aan bod:

- ❖ lopen
- ❖ klauteren
- ❖ zwaaien
- ❖ diepspringen
- ❖ steunspringen
- ❖ werpen en vangen
- ❖ balanceren
- ❖ duikelen
- ❖ heffen en dragen
- ❖ rollen

Ook worden regelmatig balspelen gespeeld.

Leefstijl: methode voor sociaal-emotionele vaardigheden

Onze school besteedt al jaren aandacht aan sociaal-emotionele vaardigheden. Dit om ongewenst gedrag te voorkomen en eventueel probleemgedrag te bestrijden.

Het lessenpakket voor groep 4 bestaat uit 8 thema's:

1. Ik en mijn klas
2. Praten en luisteren
3. Wat ik voel
4. Wat ik voel
5. Mensen die belangrijk voor me zijn
6. Samen spelen
7. Zorgen voor mezelf
8. Wie kiest?

In deze thema's wordt de nadruk gelegd op:

- positieve groepsvorming en een prettige sfeer in de groep,
- ontdekken waar je goed in bent en zelfvertrouwen krijgen,
- herkennen dat je je leven richting kunt geven,

- omgaan met boosheid en leren ruzies zonder verbaal of lichamelijk geweld op te lossen,
- het eigen maken van vaardigheden zoals leren luisteren, gevoelens uiten, de gevoelens van anderen begrijpen, nee zeggen en keuzes maken,
- het voorkomen van ongewenst gedrag zoals pesten.

Kieskast

De kieskast is een open kast met allerlei gevarieerde leermiddelen, waarmee leerlingen zelfstandig en naar eigen keuze kunnen leren.

Er wordt meer rekening gehouden met wat leerlingen willen leren als het gaat om hun persoonlijke interesses en keuzevrijheid. Ze werken dan een 45 min. alleen of in kleine groepjes.

Ook met de computer zijn de leerlingen dan zelfstandig bezig. We werken met thema's. De kinderen krijgen opdrachtkaarten die ze zelfstandig of in groepsverband moeten uitvoeren, gerelateerd aan een thema. Van alle vakgebieden is een opdrachtenkaart opgenomen.

Computer

De kinderen komen regelmatig aan de computer. We werken met het programma "Ambrasoft" en met het programma "Verkennen van de computer". Zij leren met behulp van dit programma enkele basisvaardigheden van de computer. Met "Ambrasoft" oefenen de kinderen het woordpakket (spelling) en rekenen (sommen tot 20 of 100, klokkijken en de tafels (1,2,3,4,5 en 10).